ކާވެނި: އިންސާނީ ނަސްލު ދެމި އޮތުމަށް ބަލައިކާވެނި: އިންސާނީ ނަސްލު ދެމި އޮތުމަށް ބަލައި ...

އިންސާނީ ދަރިފަސްކޮޅު ހެދި ގޮތުގައި ދެމި އޮތް އިތުރުވުމަށް ބަލައި الله ސުބްޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ޝަރުޢުކުރައްވާފައިވާ މަގަކީ ކާވެނީގެ މަގެވެ. ޙުޖުރާތު ސޫރަތުގެ 13 ވަނަ އާޔަތުގައި މާތް الله ވަޙީކުރައްވައިފައިވެއެވެ. "يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ" ("އޭ މީސްތަކުންނޭވެ! ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންރަސްކަލާނގެ ތިޔަބައިމީހުން ހެއްދެވީ، ފިރިހެނަކާއި، އަންހެނަކުގެ ކިބައިންނެވެ. (އެބަހީ: آدمގެފާނާއި، حوّاءގެފާނުގެ ކިބައިންނެވެ.) އަދި ތިމަންރަސްކަލާނގެ ތިޔަބައިމީހުން ތަފާތު قومތަކަކާއި، قبيلةތަކަކަށް ހެއްދެވީ، ތިޔަބައިމީހުން އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކަށް تعارفވުމަށްޓަކައެވެ. ހަމަކަށަވަރުން اللهގެ حضرةގައި ތިޔަބައިމީހުންކުރެ އެންމެ މާތްކަން ބޮޑީ، ތިޔަބައިމީހުންކުރެ އެންމެ تقوىވެރި މީހާއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން اللهއީ، ދަންނަވޮޑިގެންވާ، خبيرވަންތަ ރަސްކަލާނގެއެވެ.")

މި ބަޔާންކޮށްދޭ އާޔަތުން އެނގިގެންދަނީ ކާވެނީގެ މުހިއްމު ކަމާއި ކާވެނިން ދަރިފަސް މި ދުނިޔެއަށް އައުމުގެ މުހިއްމުކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ސާފުވެއެވެ.

ކާވެނީ ދަރިފަސްކޮޅު ކުރިއަށް ދިއުމަށް އަންހެނާއި ފިރިހެނާ ދެމެދު ހަމަހަމަކަމެއް ދެއެކުވެރިކަމެކެވެ. އެކުވެރިކަމެކެވެ. ބަޔަކު ސޫރަތުގައި މާތް الله ވަޙީކުރައްވައިފައިވެއެވެ. "هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ" ("އެކަނބަލުން ތިޔަބައިމީހުންނަށް ލިބާސެކެވެ. އަދި ތިޔަބައިމީހުން އެކަނބަލުންނަށް ލިބާސެކެވެ.") ކަން މިހެން ހުރުމާއެކު ކާވެނީ ދެ މީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކު މި އެއްބާރުލުމަކީ ކަށަވަރުކޮށްދިނުން މީހަކަށް ވެސް ލާޒިމެވެ. އަދި މާނައަކީ ދަރިފަސްކޮޅު ކޮންމެ މީހަކު ތިމާގެ ބައިވެރިޔާގެ ހުރި ސިފަތަކާއި އެއްބާރުލުން ތިޔަބައިމީހުން މީހަކަށް ވެވެ. ތިމާގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ރަނގަޅަށް ތިމާގެ ބައިވެރިޔާގެ ޙައްޤުތައް ވެސް ރަނގަޅަށް ދޭންވާނެއެވެ.

ކާވެނީގެ މުޢާމަލާތް ގުޅުން ގެޔަށް ދެ މީހުން ވެސް އެ ރަނގަޅަށް ވަރަށް ބޮޑު ދިރިއުޅުމެއް މަސްއޫލިއްޔަތުތަކެއް. ކިހިނެއް ރަސޫލާ ޙަދީޘް ކުރެއްވި ބަސްފުޅުގައި މާނައަކީ ވެއެވެ. "ފިރިހެނާއީ އާއިލާގެ އިސްވެރިޔާ ކަމަށާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ރަނގަޅު ވެރިއެއް މަސްއޫލިއްޔަތު އެވެ. އަދި އަންހެނާ މީހާއީ އާއިލާގެ ފިރިހެނާގެ ގޭގެ ކަންތައްތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެވެ. ދެ ތިޔަބައިމީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކު ބެލެހެއްޓުން ކުރުމަށް. އަދި ތިޔަބައިމީހުން ކޮށް ކޮންމެ މީހަކު އާއިލާ ރަނގަޅުކުރުން ބޮޑުކަމާ ކަންތައްތަކަކީ ގައި ސުވާލުކުރެވޭނެ ވާނެ މީހެކެވެ."

މިޙަދީޘުން ދެމަފިރިންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަޔާންވެގެންވެއެވެ. އަދި އެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅޭ އާޔަތާ ދިރާސާކޮށްލާއިރު ވެސް އެނގޭނެއެވެ.

މިކަން މި ގޮތަށް ހުރިއިރު، އަނބި މީހާގެ މައްޗަށް ފިރިމީހާގެ ބާރާއި އާއިލާގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ އަނބި މީހާގެ ބަޔާން ސިފަކޮށް ބަޔާންކުރައްވަވައި ނިސާ ސޫރަތުގެ 34 ވަނަ އާޔަތުގައި މާތް الله ވަޙީކުރައްވާފައިވެ ވެއެވެ. "الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاء بِمَا فَضَّلَ اللهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنفَقُواْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللهُ وَاللاَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلاَ تَبْغُواْ عَلَيْهِنَّ سَبِيلاً إِنَّ اللهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا" ("ފިރިހެނުންނަކީ، އަންހެނުންގެ މައްޗަށް ރައްކާތެރިވެ ބެލެހެއްޓުމުގައި قائمވެގެންވާ ބަޔެކެވެ. (އެއީ) އެއުރެންގެ އެއް ބައެއްގެ މައްޗަށް އަނެއް ބައެއް ބޮޑުކޮށް الله މާތްކުރައްވައި، އިތުރުކުރައްވާފައިވާ ކަމަށްޓަކައެވެ. އަދި، އެއުރެންގެ މުދަލުން ހޭދަކުރާތީވާ ކަމަށްޓަކައެވެ. ފަހެ، ހެޔޮލަފާ އަންހެނުންނަކީ، ކިޔަމަންތެރި އަންހެނުންނެވެ. ރައްކާތެރިކުރެއްވުމުން الله އަންގަވާ ކަންތައް، ސިއްރުގައި ވެސް، ރައްކާތެރިކުރާ އަންހެނުންނެވެ.")

މިކަން މި ހެން އޮތް އިރު، އަންހެނުންނާ މެދު ހަރުކަށި ހިތައި އުފާވެރިވުމަކަށް ވެސް ފިރިހެނުންނަށް ހުއްދަ ރަސޫލާ ވަނީ އިރުޝާދުދެއްވާފައިވާއެވެ. ހުއްދަ ރަސޫލާ ޙަދީޘްކުރައްވާފައިވާ ގޮތުގައެވެ. خَيرُكُم خَيرُكُم لِأَهلِي وأنا خَيركُم لِأهلِي ("ތިޔަބައިމީހުންކުރެ އެންމެ ހެޔޮ މީހާއީ އަމިއްލަ އަނބި މީހާއަށް އެންމެ ހެޔޮ މީހާއެވެ. ތިމަން ކަލޭގެފާނަކީ ތިމަން ކަލޭގެފާނުގެ އަނބިކަނބަލުންނަށް އެންމެ ހެޔޮ މީހާ އެވެ.")

އިސްލާމް ބަޔާންކޮށްދޭ އާއިލީ ނިޒާމާއި، ބަދަލުކުރެވޭ ހިނގައިދާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. މުޖުތަމަޢުގެ ދިރިއުޅުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ސާފުވެއްޖެ އެވެ.

މީގާ، ކޮންމެ ދެމަފިރިންނަކީ ވެސް އެކަކު އަނެކަކަށް އިޙްތިރާމްކުރާ އެކަކުގެ ޙައްޤުތައް އަދާކުރާ ވެސް ދެމަފިރިން މި މުޖުތަމަޢުގެ ހުރިހާ ދަރިކަނބަލުން، ދަރިން ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގައި ކަރިން ހުރި ގޮތުގައި އިސްލާމީ ތަރުބިއްޔަތާ ބައްޓަންކޮށް ތަރުބިއްޔަތު ކުރުމުގެ ދާއިރާ ކަނޑައެޅިފައި އެ ޢަދުލުގައި ސާބިތުވުމާއި އިޙްސާނުގެ ބޭނުންހިފުމުގައި ފުރިހަމަ
އުފެދިފައި ވަރަށް ބޮޑެތި ބަދަލުތަކެއް ސާފުކޮށް
އާއިލާގެ ދިރިއުޅުމުގައި ކުރިއަރައިގަތުމުގެ ހަމަ ރޫޙަނީ ތަރުބިއްޔަތުގެ ކަން ދަރިން ތަރުބިއްޔަތުގެ ބަލަހައްޓާ އުޅުމާއި ޢިލްމުގެ އަލިކަމާ ކުރުމުގައި ދެއްވާށިއެވެ! އާމީން!

...

އިންސާނީ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅޭނީ ޢަމަލުތަކުގެ ތަޤްވާ އެއީ ތަޤްވާ އިޚްލާޞްތެރިކަން ޚާއްޞަ الله ބިރުވެތިވުމެވެ. ސޫރަތުލް ޙުޖުރާތުގެ 13 ވަނަ އާޔަތުގައި މާތް الله ވަޙީކުރައްވާފައިވެއެވެ. "يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ" ("އޭ މީސްތަކުންނޭވެ! ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންރަސްކަލާނގެ ތިޔަބައިމީހުން ހެއްދެވީ، ފިރިހެނަކާއި، އަންހެނަކުގެ ތެރެއިންނެވެ. (އެބަހީ: آدمގެފާނާއި، حوّاءގެފާނުގެ ތެރެއިންނެވެ.) އަދި

ތިމަންނަރަސްކަލާނގެ ތިޔަބައިމީހުން ތަފާތު قومތަކަކާއި، قبيلةތަކަކަށް ލެއްވީ، ތިޔަބައިމީހުން އެއްބަޔަކު އަނެއްބަޔަކަށް تعارفވުމަށްޓަކައެވެ. ހަމަކަށަވަރުން اللهގެ حضرةގައި ތިޔަބައިމީހުންކުރެ އެންމެ މާތްކަން ބޮޑީ، ތިޔަބައިމީހުންކުރެ އެންމެ تقوىވެރި މީހާއެވެ. ހަމަކަށަވަރުން اللهއީ، ތެދެކެން ދަންނަވޮޑިގެންވާ، خبيرވެވޮޑިގެންވާ ރަސްކަލާނގެއެވެ.")

މި ބަޔާންކޮށްދިން ދީ އާޔަތުން އެކަށީގެން ކާވެނީގެ މުޢާމަލާ ކަމާއި ކާވެނިވާ ދެމީހުންނާ މި ބަލާލުމާ އަމާނާތާގެ މުޢާމަލާތް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ސާފުވެއެވެ.

ކާވެނިވާ ދެމީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކީ އަނެކާގެ މައްޗަށް ވާ ޙައްޤުތަކެއްވާކަމެވެ. އެހީތެރިކަމެވެ. ބަޤަރާ ސޫރަތުގައި މާތް الله ވަޙީކުރައްވައިފައިވެއެވެ. "هُنَّ لِبَاسٌ لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ" ("އެކަނބަލުންނީ ތިޔަބައިމީހުންނަށް ފޭރާމެކެވެ. އަދި ތިޔަބައިމީހުންނީ އެކަނބަލުންނަށް ފޭރާމެކެވެ.") ކަން މިހެން ހުންނާނީ ކާވެނިވާ ދެ މީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކީ މި ޙައްޤުތަކަށް ރައްކާތެރިކޮށްދޭ މީހަކަށް ވުން ލާޒިމުވެއެވެ. އެގޮތުގެ މާނައަކީ ދެމަފިރިންކުރެ ކޮންމެ މީހަކީ ތިމާގެ ބައިވެރިޔާގެ ހުރިހާ ސިއްރުތަކާއި ޢައިބުތައް ފޮރުވައިދޭ މީހަކަށް ވުމެވެ. ތިމާގެ މަސްލަޙަތު ހިމާޔަތްކުރާ ފަދައިން ތިމާގެ ބައިވެރިޔާގެ ޙައްޤުތައް ވެސް ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމެވެ.

ކާވެނީގެ މުޢާމަލާތް ގާއިމުވާނީ ދެ މީހުން ވެސް އެ ޙަވާލުވެވުނު ވަރަށް ބޮޑު ޒިންމާތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކާއެވެ. ޔަޢުނީ ރަސޫލާ ޙަދީޘްކުރެއްވި ބަސްފުޅުގެ މާނައިގައި ވެއެވެ. "ފިރިހެނާއީ އޭނާގެ އަހުލުވެރިންގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމާ ޙަވާލުވެފައިވާ މަސްއޫލުވެރިޔާ އެވެ. އަދި އަންހެން މީހާއީ އޭނާގެ ފިރިމީހާގެ ގެކޮޅާއި އޭނާގެ ދަރިންގެ ކަންތައްތައް ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލުވެރިޔާ އެވެ. ފަހެ ތިޔަބައިމީހުންކުރެ ކޮންމެ މީހަކީ ބެލެހެއްޓުންތެރިޔެކެވެ. އަދި ތިޔަބައިމީހުން ކޮންމެ މީހަކު އޭނާ ޙަވާލުވެގެންވާ ބައެއްގެ ކަންތައްތަކުގެ ގައި ސުވާލުކުރެވިގެން ވާނެ މީހެކެވެ."

މިޙަދީޘުން ދެމަފިރިންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ވަރަށް ރަނގަޅަށް ބަޔާންކޮށްދެއެވެ. އަދި އެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅޭ އެކަށޭނެ ދިމާލާވާން ޖެހޭ ޙައްޤުތަކެއް ވެސް އެނގެއެވެ.
މިކަން މި ގޮތަށް ހުރިއިރު، އަންހެން މީހާގެ މައްޗަށް ފިރިމީހާގެ ޙައްޤުތައް އޭނާގެ މަތީގައި އޭނާގެ މަސްއޫލިއްޔަތާ އަންހެން މީހާގެ ބައެއް ސިފަތައް ބަޔާންކުރައްވައި ނިސާ ސޫރަތުގެ 34 ވަނަ އާޔަތުގައި މާތް الله ވަޙީކުރައްވައިފައި ވެއެވެ. "الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاء بِمَا فَضَّلَ اللهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَبِمَا أَنفَقُواْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللهُ وَاللاَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلاَ تَبْغُواْ عَلَيْهِنَّ سَبِيلاً إِنَّ اللهَ كَانَ عَلِيًّا كَبِيرًا" ("ފިރިހެނުންނީ، އަންހެނުންގެ މައްޗަށް ޙައްޤުތަކާއިވެ ބެލެހެއްޓުމުގައި قائمވެގެންވާ ބަޔެކެވެ. (އެއީ) އެއުރެންގެ ބައެއްގެ މައްޗަށް އަނެއް ބައެއް ބޮޑުކޮށް الله މާތްކުރެއްވުމާއި، އިތުރުކުރައްވައިދެއްވި ކަމަށްޓަކައެވެ. އަދި، އެއުރެންގެ މުދަލުން ޚަރަދުކުރާތީ ކަމަށްޓަކައެވެ. ފަހެ، ޞާލިޙު އަންހެނުންނަކީ، ކިޔަމަންތެރި އަންހެނުންނެވެ. ރައްކާތެރިކުރެއްވި الله އެކަލާނގެ ގޮތުން، ސިއްރުގައި ވެސް ރައްކާތެރިވާ އަންހެނުންނެވެ.")

މިކަން މި ހުރީ އޮތް އިރު، އަނބިންނާ މެދު ހެޔޮކޮށް ހިފައި އުޅުއްވުމަކީ ވެސް ފިރިންނަށް ވެސް ޕީރިޔަ ދަރުސްތަކެއް ވަނީ އިރުޝާދުދެއްވައިފައެވެ. ޙަދީޘް ރަސޫލާ ބަރަކާތްތެރިވެވަޑައިގަތުމަށް ވިދާޅުވެއެވެ. خَيرُكُم خَيرُكُم لِأَهلِي وأنا خَيركُم لِأهلِي ("ތިޔަބޭފުޅުންކުރެ އެންމެ ހެޔޮ މީހަކީ އެމީހާގެ އަނބި މީހާއަށް އެންމެ ހެޔޮ މީހާއެވެ. ތިމަން ކަލޭގެފާނަކީ ތިމަން ކަލޭގެފާނުގެ އަނބިކަނބަލުންނަށް އެންމެ ހެޔޮ މީހާ އެވެ.")

އިސްލާމް ބައްލަވާފައިވާ އާއިލީ ބަރަކާތްތެރި ހަމަޖެހުން ލިބޭނީ މުޚުލިޞު ރަޙްމަތެއްގެ ބިނާގައި މުޢާމަލާތްކުރުމުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ސާފުވެއެވެ.

ދީނާ، ކަންމަތީ ދަރިފުޅުންނަކީ ވެސް އަކަކު އަންނަކަން އިސްލާމީ ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރު އާދަބެއް އެނގިގެން ވެސް ދަރިވަރުން މި ދުވަސް ދެކޮޅަށް ހަދައިފިނަމަ، ދަރިންގެ ހަޔާތަށް ލޮބުން ލޯބި ކުރުމާއި އިސްލާމީ ތަރުބިއްޔަތު ބައްޓަންކުރުމުގެ ތަރުބިއްޔަތު ކަރުދާސް އާއި އެކު ސަރުކާރުގެ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރެއްވުމުގެ ވެރިކަން ދެވޭ ވަގުތު ހޭދަކުރަން ބޭނުންތެރި އަށް ކުރިއެރުވުމާއި ތަޢުލީމު ލިބުމުގެ ޙައްޤު
އެބަހުރިތޯ ބަލައި ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ވަރަށް ބޮޑެވެ.

އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންމެ ބައްޕައަކީ ދަރިކޮޅުގެ ހަމަޖެހުން ލިބޭ ދުވަހު ތަރުބިއްޔަތުކުރުމުގެ ވެރި ފިރިހެނާ ވިޔަވާމީހާގެ އެއްޗެހި އެކި ކުދިކުދި ކުޑަކުޑަ ކަންތައް ތަކުގައި ވެސް ﷲ ތަޢާލާ ދެއްވާށި އާމީން!